

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
6.8.2025 3116/00.00.01.00.00/2025

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: Maa- ja metsätalousministeriön 22.5.2025 päivätty lausuntopyyntö VN/14432/2025-MMM-5

LAUSUNTOPYYNTÖ EHDOTUKSESTA ASETUKSEKSI TURKISELÄINTEN HYVINVOINNISTA

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi turkiseläinten hyvinvoinnista. Ehdotetulla asetuksella tarkennettaisiin eläinten hyvinvoinnista annetussa laissa (693/2023) säädettyjä turkiseläinten pitoa koskevia vaatimuksia. Ruokavirasto on perehtynyt asiaan ja lausuu seuraavaa.

Yleinen kommentti

Ruokavirasto esittää perustelumuistioon tarkennettavaksi tarkoitetaanko pitopaikalla eläinten hyvinvointilain (693/2023) määritelmää pitopaikasta. Selkeyden vuoksi virasto ehdottaa käytettäväksi häkki -termiä pitopaikan sijaan silloin, kun tarkoitetaan häkkiä.

Pykäläkohtaiset kommentit

2 §:n mukaan turkiseläimellä tarkoitetaan turkisten tuottamiseksi pidettävää kettua, minkkiä, hilleriä, soopelia tai supikoiraa. Ruokavirasto esittää tarkennettavaksi, että asetukset koskevat myös kyseisten lajien siitoseläimiä.

3 §:n mukaan tiineen ja vastasyntyttäneen eläimen kiinniottamista, käsittelyä ja tarpeetonta häirintää on vältettävä. Ruokavirasto esittää tarkennettavaksi tarkoitetaanko tällä ylipäättänsä kiinniottamista ja käsittelyä vai tarpeetonta kiinniottamista ja käsittelyä. Asetusehdotuksen perustelumuistiossa on sanottu, erityisissä tilanteissa, kuten naaraan tiineyden loppuvaiheessa ja heti penikoinnin jälkeen, eläinten tarpeetonta kiinniottamista ja käsittelyä sekä kaikenlaista tarpeetonta häirintää olisi vältettävä. Asetusluonnos ja perustelumuistio ovat hieman ristiriidassa tiineiden ja vastasyntyttäneiden eläinten kiinniottamisen ja käsittelyn osalta, minkä vuoksi Ruokavirasto esittää perustelumuistion mukaista tarkennusta asetukseen.

Ruokavirasto pitää asetusehdotuksen 3 § 3. momentissa esitettyä niskapihtien käyttöä koskevaa kuvausta supikoiran ja ketun osalta perusteltuna ja nykytilaa

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
 Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
 6.8.2025 3116/00.00.01.00.00/2025

selkeyttävänä tarkennuksena. Virasto kuitenkin ehdottaa harkittavaksi pientä muutosta vaatimuksen sanamuotoon. Asetusluonnoksen lausetta ”Eläintä on pihtejä käytettäessä *kannateltava* käsin sen kehosta eläimen kantamisen tai siirtämisen ajan.”, ehdotetaan tarkennettavaksi seuraavasti: ”Eläintä on pihtejä käytettäessä *kannettava* käsin sen kehosta eläimen kantamisen tai siirtämisen ajan.” Tämä muutos korostaisi selkeämmin sitä, että eläintä tulee kantaa käsin sen kehosta eikä pihdeillä.

4 §:ssä on käytetty kahta termiä, lajikumppania ja lajitoveria. Ruokavirasto esittää säädöksen osalta yhtenäistettäväksi termistöä.

Pykälän 3. momentissa ehdotetaan, että nuorta eläintä ei saa sijoittaa pitopaikkaan yksin, ellei se ole välttämätöntä eläimen terveyden ja hyvinvoinnin turvaamiseksi. Ruokavirasto esittää harkittavaksi pitäisikö tähän lisätä nuoren eläimen lisäksi vieroitettu pentu. Vieroitettun pennun hyvinvoinnille ja kehitykselle olisi yhtä tärkeää olla toisen lajitoverin kanssa vieroituksen jälkeen kuin nuorelle eläimelle.

6 §:n mukaan rehu on annettava tavalla, joka estää liian nopean syömisen. Perustelumustio tarkoittaa kohtaa sanomalla, että ruoka jaetaan häkin päälle useaan kohtaan. Perustelumustion osalta Ruokavirasto pyytää tarkennusta siitä, että tarkoitetaanko tällä myös niitä lajeja, joilla häkin päälle ruokkiminen ei ole tavanomainen toimintatapa.

Pykälän 2. momentissa ehdotetaan sallittavaksi hyväkuntoisen ja terveen supikoiran paastottaminen talviunen aikana, jos eläimen hyvinvointi ei tästä vaarannu. Ruokavirasto pitää tärkeänä, että perustelumustiossa täsmennetään paastottamisen sallittu ajankohta ja kesto, esimerkiksi määrittelemällä kuukaudet, jolloin paasto on hyväksyttävää, sekä paaston enimmäiskesto. Ruokavirasto esittää perustelumustioon lisättäväksi, että supikoiran talviuni ei poista vaatimusta tarkastaa eläinten hyvinvointi päivittäin.

8 §:n mukaan eläintä, jolla on merkittäviä terveyteen ja hyvinvointiin haitallisesti vaikuttavia ominaisuuksia, ei saa käyttää siitokseen. Ruokavirasto pyytää tarkennusta perustelumustiossa esitettyihin huomiota vaativiin ominaisuuksiin siitä, ovatko siinä luetellut ominaisuudet kyseisen pykälän 1. momentin mukaisia merkittäviä terveyteen ja hyvinvointiin haitallisesti vaikuttavia ominaisuuksia. Valvonnan näkökulmasta olisi tärkeää erottaa selkeästi mitkä ovat terveyteen ja hyvinvointiin haitallisesti vaikuttavia ominaisuuksia, ja mitkä ovat merkittäviä terveyteen ja hyvinvointiin haitallisesti vaikuttavia ominaisuuksia, jotka estävät siitoskäytön.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
 Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
 6.8.2025 3116/00.00.01.00.00/2025

9 §:n mukaan eläinten nahkomiseen käytettävät tilat ja sivutuotteiden varastointipaikka on sijoitettava riittävän kauas pitopaikoista eläimille aiheutuvien häiriöiden ehkäisemiseksi. Ruokavirasto ehdottaa harkittavaksi seuraavaa muotoilua: "Eläinten nahkomiseen käytettävät tilat ja sivutuotteiden varastointipaikka on sijoitettava *niin, ettei synny risteävää liikennettä rehunjakelun kanssa. Nahkontatilojen ja sivutuotevaraston on lisäksi sijaittava selvästi erillään eläinhäkeistä.*" Koska sivutuotelainsäädännössä määritellään pitopaikka erikseen, on mahdollista ymmärtää ehdotettu muotoilu niin, että nahkomiseen käytettävät tilat ja sivutuotteiden varastointipaikka pitäisi olla turkistilan ulkopuolella, eri osoitteessa.

10 § Ruokavirasto ehdottaa harkittavaksi pykälään tai perustelumuietioon eräitä aitaamista koskevia tarkennuksia. Pykälän 3. momentin mukaan turkistilan aidan on oltava upotettuna 20 cm maahan ja aidan sisäpuolella yläreunassa on oltava vähintään 20 cm korkea kiipeämissuoja. Aidan upotuksen osalta ehdotetaan muotoilua "vähintään 20 cm maahan", jotta sääntely sallii tarvittaessa syvemmän upotuksen. Lisäksi perustelumuietiossa tulisi kuvata kiipeämissuojan teknisiä ominaisuuksia tarkemmin, jotta valvonta olisi yhdenmukaista ja tulkinnanvaraisuutta vältettäisiin. Mikäli kiipeämissuojalla tarkoitetaan lippaa, tulisi määritellä sen kaltevuuskulma, pituus tai muut tekniset ominaisuudet. Ruokavirasto toivoo tarkennusta myös siihen, sisältyykö kiipeämissuoja aidan vähimmäiskorkeuteen.

Pykälän 3. momentissa ehdotetaan aitaverkon silmäkoolle vaatimuksia minkeille ja soopeleille sekä ketuille ja supikoirille, mutta ei hillerille. Ruokavirasto ehdottaa hillerin lisäämistä.

Pykälän 3. momenttiin Ruokavirasto ehdottaa harkittavaksi toisenlaista muotoilua seuraavasti. "Jos turkistilalla *pidetään eläinlajeja, joilla on erilaiset mittavaatimukset*". Ruokaviraston ehdottama muotoilu kattaisi kaikki muut vaihtoehdot eikä pelkästään edellä mainittujen eri eläinlajien yhdistelmiä.

13 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on huolehdittava, että eläimillä on käytettävissä vähintään kahta erilaista virikettä ja näitä virikkeitä tulee vaihdella niiden kiinnostavuuden säilyttämiseksi. Ruokavirasto pitää tätä hyvänä parannuksena nykytilanteeseen. Kuitenkin virasto ehdottaa perustelumuietioon tarkennusta siitä, kuinka usein virikkeitä tulisi vaihdella ja pitääkö jokaisella vaihdolla virikemateriaalin muuttua vai voidaanko virike vaihtaa vain uuteen samaa materiaalia olevaan.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
 Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
 6.8.2025 3116/00.00.01.00.00/2025

Pykälän 4. momentin mukaan pesäkoppien on oltava niin tilavia, että eläimet voivat levätä niissä luonnollisessa asennossa. Ruokavirasto ehdottaa perustelumuiistioon lisättäväksi tarkennusta siitä, mitä turkiseläinten osalta pidetään luonnollisena lepäämisasentona, johon eläimen tulee mahtua pesäkopissa, vetäytymistilassa sekä hyllyllä. Esimerkiksi minkkien kohdalla pesäkopeissa on käytetty verkosta tehtyä sylinteriä, ja oljet sijoitetaan sylinterin ja seinän väliin. Tällöin eläimen todellisuudessa käytettävissä oleva tila jää hyvin rajalliseksi. Turkiseläimillä, erityisesti minkillä, on useita luonnollisia lepäämisasentoja, jotka edellyttävät erikokoisia ja muotoisia tiloja. Valvonnan näkökulmasta olisi tärkeitä, että luonnollisen lepäämisasennon määrittelyä täsmennetään, jotta tilavaatimusten toteutumista voidaan arvioida johdonmukaisesti ja yhdenmukaisesti.

15 § siirtymäsäännökset.

Ruokavirasto ehdottaa harkittavaksi, että asetusehdotuksessa määriteltävien siirtymäaikojen osalta otettaisiin huomioon oikeuskanslerin päätös OKV/444/10/2025-OKV-5), joka käsittelee asetuksiin sisällytettävien siirtymäaikojen oikeudellista perusteltavuutta. Tämän perusteella Ruokavirasto esittää seuraavien siirtymäaikojen uudelleen arviointia: 15 § 2. momentti: aitaamista koskeva määräajan lyhentäminen; 15 § 3. momentti virikkeitä koskevan määräajan lyhentäminen; 15 § 5. momentti: ylimääräisen juomalaitteen määräajan lyhentäminen; sekä 15 § 9. momentti: minkin, hillerin ja soopelin tilavaatimuksia koskevan määräajan lyhentäminen.

Ruokavirasto tuo esiin, että turkiseläinten hyvinvointiin sekä siihen liittyvien pinta-alavaatimusten tarkastelussa voisi olla hyödyllistä huomioida EFSA:n raportti (Welfare of American mink, red and arctic foxes, raccoon dog and chinchilla kept for fur production, 2025). Vaikka raportti ei sisällä tarkkoja pinta-alasuosituksia eri eläinlajeille (esim. minkki, kettu, supikoira), se tarjoaa tietoa lajien hyvinvointitarpeista, jotka voisivat tukea esimerkiksi asetuksessa ehdotettujen pinta-alalisäysten arviointia. Esimerkiksi supikoiran osalta olisi perusteltua pohtia, voisivatko parittelevat eläimet tarvita suurempaa pinta-alaa yksittäin pidettäviin eläimiin verrattuna.

LIITE 1

Perustelumuiistion 1. Pitopaikka- osion ensimmäisen kappaleen 3. lauseen viittaus vaikuttaisi virheelliseltä. Tulisiko lauseen 'Jos pitopaikkaan yhdistettäisiin 11 §:n 3 momentissa tarkoitettu lisätila' viitata 12 §:n 3 momenttiin?

2.1 asetusluonnoksen mukaan pesäkopin pohjalla on vuodenajan mukaan oltava riittävästi lämpöä eristävää kuiviketta. Perustelumuiiston perusteella kuiviketta tulisi olla pesäkopissa ympärivuotisesti, mutta sen tarpeellista määrää voidaan vaihdella vuodenajan mukaan. Ruokavirasto ehdottaa asetukseen tarkennettavaksi, että kuiviketta tulee olla jatkuvasti pesäkopissa, mutta sen määrää voidaan vaihdella vuodenajan mukaan.

Lisäksi Ruokavirasto esittää kohtien 2.1 ja 2.2 vaatimusten selkeyttämiseksi esimerkiksi seuraavaa muotoilua. "Tiineille naaraille *ja pentujaan hoitaville emoil*le on oltava pesäkopissa sopivaa pesäntekomateriaalia, kuten heinää, olkea tai lastuvillaa." Tämä muotoilu tarkentaisi vaatimusta ja huomioisi myös pentuja hoitavien emojen tarpeet. Lisäksi Ruokavirasto ehdottaa, että asetustekstissä täsmennettäisiin, kuinka pitkään pentujaan hoitavalla emolla tulee olla saatavilla ainoastaan pesäntekoon soveltuvaa materiaalia. Onko materiaalia oltava tarjolla esimerkiksi pentujen vieroitukseen saakka, vai riittääkö, että pennut voivat ennen vieroitusta hyödyntää myös muita virikkeitä kuin pesäntekomateriaalia?

LIITE 2

Kohta 2.2 Ruokavirasto ehdottaa lisättäväksi asetusehdotukseen ja sen perustelumuiistioon, että eläimen tulee mahtua makaamaan vetäytymistilassa *luonnollisessa asennossa*. Tämä tarkennus selkeyttäisi vaatimusta ja yhdenmukaistaisi muotoilun esimerkiksi hyllyä käsittelevän vaatimuksen kanssa.

Saman kohdan mukaan vetäytymistilana voidaan käyttää pesäkoppia tai koppia, jossa ei ole kattoa eikä pohjaa. Epäselvää on, lasketaanko pesäkopin pinta-ala osaksi pitopaikan kokonaispinta-alaa, mikäli pesäkoppia pidetään häkissä ympäri vuoden. Esimerkiksi 1,2 m² häkissä jää vain vähän käyttökelpoista tilaa, jolloin tosiasiallisesti käytettävissä oleva pinta-ala voi muodostua liian niukaksi. Tämän vuoksi Ruokavirasto ehdottaa harkittavaksi, että pesäkopin viemää pinta-alaa ei laskettaisi häkin kokonaispinta-alaan, mikäli pesäkoppia käytetään ympärivuotisesti vetäytymistilana.

Yksikönjohtajan sijaisena, erityisasiantuntija

Taina Mikkonen

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Asiakirjan tyyppi
Asiakirjan täydenne

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
6.8.2025 3116/00.00.01.00.00/2025

Erityisasiantuntija

Alisa Matomäki

Jakelu Maa- ja metsätalousministeriö lausuntopalvelun kautta

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Dokumentet har satts upp och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Ruokavirasto

PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO

Puh. 029 530 0400 (vaihde)

ruokavirasto.fi

Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET

Tfn 029 530 0400 (växel)

livsmedelsverket.fi

FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND

Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)

foodauthority.fi

Business ID: 2911686-7